

Załącznik do Uchwały Nr XLVIII/280/2022
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 16 marca 2022 roku

PROGRAM PROFILAKTYKI
I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE BISKUPIEC
NA LATA 2022 - 2023

Biskupiec 2022

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Biskupiec na lata 2022 - 2023 zwany dalej Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków oraz środków psychoaktywnych.

Program przedstawia zadania własne Gminy, wynikające z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, które dostosowane są do lokalnych potrzeb i celów. Zadania te związane są przede wszystkim z posiadanymi zasobami finansowymi, a także możliwościami prowadzenia określonych działań w oparciu o lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe oraz niezbędne zaangażowanie ze strony podmiotów zewnętrznych.

Inicjatywy realizowane w ramach Programu skierowane są do wszystkich grup społecznych, dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w jakikolwiek sposób związanych z problemem uzależnień, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

Program jest kontynuacją i rozwinięciem działań podejmowanych przez Gminę w latach ubiegłych, uzupełnionych o zdobyte doświadczenia. Działania nastawione są głównie na zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu narkotyków i środków psychoaktywnych. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych. Ponadto podejmowanie działań mających na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Dlatego też realizacja niniejszego Programu, winna przebiegać w ścisłej współpracy następujących instytucji: pomocy społecznej, placówek oświatowych, policji, sądu, ochrony zdrowia, aż po organizacje pozarządowe.

Źródłem finansowania zadań ujętych w Programie są środki pozyskane za wydawanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki własne gminy. Środki, o których mowa mogą być wykorzystane jedynie na realizację działań ujętych w Programie.

Przedstawiony poniżej Program precyzuje działania Gminy Biskupiec na lata 2022 – 2023 zgodnie z celami i strategią Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025r, Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminną Strategią Problemów Społecznych Gminy Biskupiec i jest dostosowany do potrzeb i możliwości gminy.

CELE I ZADANIA PROGRAMU

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych

1. Kontynuowanie działań punktu informacyjnego na bazie Ośrodka Wsparcia, do którego zadań w obszarze uzależnienia należy:

- a) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnień i do skorzystania z pomocy grup samopomocowych
- b) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia
- c) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (kierowanie na indywidualne konsultacje, grupy)
- d) rozpoznanie zjawiska przemocy w rodzinie i udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania
- e) uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy w rodzinie
- f) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc rodzinie

2. Kontynuowanie konsultacji terapeutycznych prowadzonych przez psychoterapeutów uzależnień, których celem jest:

- a) rozpoznanie wstępnej diagnozy uzależnienia i praca nad motywacją do zmiany
- b) opracowanie i realizacja planu wspólnej pracy
- c) praca nad „rozbrajaniem” psychologicznych mechanizmów uzależnienia
- d) rozpoznawanie objawów uzależnienia i nawrotów choroby
- e) motywowanie osób uzależnionych do uczestnictwa w grupach samopomocowych
- f) budowanie nowej tożsamości trzeźwego alkoholika

3. Realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie Szczegółowo cele i działania dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie ujęte są w odrębnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Biskupiec na lata 2021-2025

1. Rozpoznawanie zjawiska przemocy w rodzinie w rodzinach z problemem uzależnień i pomoc tym rodzinom poprzez:

- a) koordynowanie i monitorowanie działań dotyczących pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc przez:
 - pracę specjalisty pracy z rodziną
 - pracę Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie służącego m.in. współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz planowaniu i prowadzeniu wspólnej polityki wobec zjawiska przemocy w rodzinie

- b) organizowanie indywidualnej i grupowej pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, prawnej i informacyjnej na bazie Ośrodka Wsparcia
- c) współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie w zakresie zabezpieczania schronienia na bazie Powiatowego Punktu Interwencji Kryzysowej
- 2. Inicjowanie usług asystenta rodziny na rzecz rodzin z problemem uzależnienia przejawiających zaburzenia w sferze opiekuńczo - wychowawczej
- 3. Kontynuowanie usług w zakresie porad prawnych z prawa rodzinnego i karnego
- 4. Kontynuowanie pracy pedagoga - psychoterapeuty i psychologa w zakresie: problematyki przemocy w rodzinie, problemów wychowawczych i relacji rozwoju osobistego
- 5. Kontynuowanie pracy psychoterapeutów uzależnień w zakresie problemów współuzależnień: poradnictwo, rozwój osobisty, motywowanie do podjęcia psychoterapii

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych

1. Działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży

- a) realizacja zajęć edukacyjnych i profilaktycznych poprzez prowadzenie dziecięco - młodzieżowych grup edukacyjnych na bazie świetlic wiejskich w miejscowościach: Kobyły, Borki Wielkie, Węgój i Stryjowo oraz świetlicy szkolnej w Czerwonce
- b) dofinansowywanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży
- c) finansowanie i realizacja na terenie szkół i innych placówek oświatowo - wychowawczych programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży, w tym w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu czy zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych m.in. w formie koncertów, konkursów literackich, artystycznych i innych z wyznaczonym celem profilaktycznym
- d) finansowanie i realizacja zajęć sportowych z wyznaczonym celem profilaktycznym
- e) finansowanie zajęć w placówkach oświatowych przeciwdziałającym zachowaniom ryzykownym związanych z alkoholem i narkotykami powiązanych z agresją i przemocą
- f) organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla dzieci i młodzieży - jako promocja zabawy bez środków psychoaktywnych
- g) współdziałanie z lokalnymi placówkami, instytucjami i organizacjami na rzecz inicjowania działań w obszarze profilaktyki uzależnień
- h) realizacji innych zadań i programów z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży

2. Działania profilaktyczne podejmowane wobec dorosłych

- a) prowadzenie lokalnych i regionalnych kampanii edukacyjnych, związanych z profilaktyką problematyką uzależnień od alkoholu i narkotyków, informacji w lokalnych mediach oraz organizowanie imprez okolicznościowych, w tym dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu i zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych
- b) podejmowanie lokalnych inicjatyw promujących zdrowy styl życia w celu eliminowania szkód i skutków wynikających z uzależnień
- c) aktywny współdziałanie w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień
- d) upowszechnienie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjnych - edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony internetowej

- e) wdrażanie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki FASD
- f) przeprowadzanie szkoleń, konferencji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, funkcjonariuszy Policji, pracowników pomocy społecznej, kuratorów sądowych, pedagogów oraz innych osób uczestniczących w realizacji zadań gminnego programu
- g) uaktualnianie informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy: rozpowszechnianie ulotek informacyjnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Urzędzie Miasta, przychodniach zdrowia, Szpitalu Powiatowym, Komisariacie Policji, parafiach, sołectwach, Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, świetlicach wiejskich, szkołach itp.

3. Inne formy oddziaływań profilaktycznych

- a) prenumerata czasopism o tematyce profilaktyki uzależnień, zakup fachowej literatury dla realizatorów gminnego programu, druków broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniu informacyjnemu i profilaktycznemu
- b) dokonywanie zakupów artykułów edukacyjnych, informacyjnych, sprzętu oraz innych produktów i usług niezbędnych do realizacji zadania

IV. Współdziałanie z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi w zakresie inicjowania i wdrażania działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

1. Podejmowanie z instytucjami i organizacjami wspólnych działań na rzecz realizacji zadań związanych z profilaktyką uzależnień, skierowanych do osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy
2. Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych, w szczególności AA i Al-Anon
3. Współpraca z organizacjami oraz innymi służbami celem rozpoznawania i zmniejszenia rozmiarów uzależnień i przemocy na terenie Gminy Biskupiec tj. ze szkołami, Sądem, Rejonowym, Prokuraturą, Komisariatem Policji, Strażą Miejską, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychicznego Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie itp.

V. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie działań zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych i pomocy ich rodzinom

1. Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu
2. Sporządzanie wywiadu środowiskowego z członkami najbliższej rodziny na temat osoby nadużywającej alkoholu
3. Zasięganie opinii od instytucji (dzielnicowego, kuratorów sądowych i pracowników socjalnych) informacji w sprawie nadużywania alkoholu i związanych z tym zagrożeń społecznych przez osobę zgłoszoną do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Prowadzenie wstępnych rozmów i motywowanie do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia
5. Kierowanie do Sądu Rejonowego wniosków w sprawie zobowiązania osoby zgłoszonej

do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do poddania się leczeniu odwykowemu

6. Informowanie osoby uzależnionej i współuzależnionej oraz osoby doświadczającej i stosującej przemoc o możliwościach korzystania z pomocy psychoterapeutycznej, prawnej i psychologicznej na bazie Ośrodka Wsparcia

7. Wdrażanie procedury „Niebieskie Karty” oraz udział w posiedzeniach grup roboczych powołanych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

8. Wydawanie ulotek informacyjnych i rozpowszechnianie ich za pośrednictwem lokalnych mediów (Biuletynu Urzędu Miejskiego w Biskupcu) oraz informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach publicznych i instytucjach (szkoły, sąd, kościoły, poradnie, policja i in.)

9. Oddziaływania profilaktyczne kierowane do społeczności lokalnej, ponadto udział i pomoc w organizowaniu imprez profilaktycznych i kampanii edukacyjnych

10. Prowadzenie kontroli Punktów sprzedaży alkoholu w zakresie realizacji zasad i warunków korzystania z zezwolenia oraz przestrzegania przepisów Ustawy

11. Opiniowanie Postanowień na wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

VI. Ograniczenie dostępności alkoholu i zmniejszanie naruszeń prawa na rynku alkoholowym

1. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej dotyczącej łamania przepisów prawa w związku z zasadami określonymi Uchwałami Rady Miejskiej w Biskupcu

a) Uchwała Nr XXXVII/231/2017 z dnia 12 września 2017r w sprawie zakazu sprzedaży, podawania, spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych nie wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi

b) Uchwała Nr XLVII/308/2018 z dnia 14 września 2018r w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży podawania napojów alkoholowych

2. Zwrócenie szczególnej uwagi na zamieszczanie w miejscach sprzedaży napojów alkoholowych pisemnej informacji o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie podawania i sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim lub nietrzeźwym (zgodnie z artykułem 13¹ i 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

3. Systematyczne wizytacje Punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policjantów i strażników miejskich.

REALIZATORZY PROGRAMU

I. Program realizowany będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu – sekcja Ośrodek Wsparcia. Do zadań Ośrodka należeć będzie:

a) organizowanie i koordynowanie zadań wynikających z niniejszego programu.

b) wykonywanie innych zadań ukierunkowanych na zmniejszenie skali problemów uzależnień i zjawiska przemocy na terenie Gminy Biskupiec

c) sprawowanie nadzoru nad dziecięcymi - młodzieżowymi grupami edukacyjnymi na bazie świetlic wiejskich w miejscowościach: Kobyły, Węgój, Borki Wielkie i Stryjewe oraz świetlicy szkolnej w Czerwonce

d) inicjowanie i koordynowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym

II. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Wykonuje swoje obowiązki na podstawie Regulaminu - określającego jej organizację

wewnętrzną oraz zasady działania.

Do ustawowych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- a) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy
- b) podejmowanie czynności zmierzających do zobowiązania osoby uzależnionej do poddania się psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia
- c) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych na terenie gminy zgodnie z przyjętymi uchwałami Rady Miejskiej
- d) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w miejscach sprzedaży (na podstawie upoważnienia wystawianego przez Burmistrza art. 18 ust.8 ustawy)

2. Za uczestnictwo i pracę w Komisji Przewodniczącemu oraz Sekretarzowi przysługuje siedmiokrotna kwota diety delegacji służbowej, a jej członkom sześciokrotna kwota diety delegacji służbowej za jedno posiedzenie. Kwota ta wypłacana będzie na podstawie podpisanej listy obecności, potwierdzającej uczestnictwo w posiedzeniach za dany miesiąc.

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Program będzie finansowany w ramach środków własnych gminy uzyskanych z corocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2. Do finansowania zadań Gminnego Programu przyjmuje się zasady określone przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Warszawie
3. Każdego roku sporządzany jest również preliminarz wydatków na dany rok, zgodnie z rozdziałem: 85154 (przeciwdziałanie alkoholizmowi), w którym wyodrębniony zostanie punkt napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml., oraz 85153 (przeciwdziałanie narkomanii) który przyjmowany jest Uchwałą Rady Gminy - zgodnie z projektem budżetu gminy.

OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU

1. Zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w Gminie
2. Pobudzenie i uwrażliwienie społeczności lokalnej na różnego rodzaju problemy społeczne
3. Poszerzenie oferty terapeutycznej i profilaktycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ich rodzin
4. Wzrost dostępności oddziaływań pomocowych oraz zwiększenie skuteczności pomocy poprzez wczesne rozpoznawanie zagrożeń związanych z uzależnieniami i innymi problemami dotyczącymi mieszkańców gminy
5. Zaangażowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz rozwiązywania tych problemów
6. Zwiększenie kompetencji osób pracujących z osobami uzależnionymi, ich rodzinami oraz dziećmi i młodzieżą z grup ryzyka, głównie w zakresie prowadzonych programów psychoedukacyjnych, profilaktycznych oraz promujących zdrowy styl życia alternatywny wobec uzależnieniom.

Z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji zostanie sporządzony raport, po zakończeniu roku kalendarzowego. Następnie raport zostanie przedłożony Radzie Miejskiej w Biskupcu w ramach rocznego sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu.

